

POLJSKA KULTURNA UDRUGA „MIKOŁAJ KOPERNIK“
POLSKIE TOWARZYSTWO KULTURALNE „MIKOŁAJ KOPERNIK“

Biuletyn informacyjny
2/2009

W tym numerze:

- SPOTKANIE Z MARSZAŁKIEM
SEJMU RP PANEM BRONISŁAWEM
KOMOROWSKIM
- POLSKA WIELKANOC W ZAGRZEBIU
- WYSTĘPY GRUPY WOKALNEJ W
PARYŻU, OPATJI, ZAGRZEBIU
WYPADŁY ŚPIEWAJĄCO
- KONCERT Z OKAZJI DNIA
KONSTYTUCJI 3 MAJA
- POWRÓT DO ŚREDNIEJ EUROPY – 20
ROZNIKA PRZEMIAN

U ovom broju:

- SUSRET S PREDSEDNIKOM
POLJSKOG PARLAMENTA
GOSPODINOM
BRONISŁAWOM
KOMOROWSKIM
- POLJSKI USKRS U ZAGREBU
- DOBAR GLAS DALEKO SE
ČUJE – NASTUPI NAŠE
VOKALNE SKUPINE U PARIZU,
OPATJI, ZAGREBU
- KONCERT POVODOM DANA
USTAVA, POLJSKE DIJASPORE
I POLJSKE ZASTAVE
- POVRATAK U SREDNJU
EUROPU – 20. OBLJETNICA
PROMJENA

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW

Nakład: 100 egzemplarzy

Biuletyn jest wydawany przy pomocy finansowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” z Warszawy i Rady Mniejszości Narodowej w Zagrzebiu

W numerze wykorzystano materiały nadesłane przez członków PTK „Mikołaj Kopernik”, strony internetowej EUWP oraz innych.

Wykorzystane zdjęcia i grafiki należą do PTK „Mikołaj Kopernik”, „dziedzictwa światowego” bądź pochodzą ze zbiorów prywatnych i nie podlegają ochronie autorskiej.

Materiały do tego numery nadesłali: Miroslav Bielen, Marina Hercigonja, Boris Hutinec, Walentyna Kereković, Barbara Kryžan- Stanojević, Walentyna Lončarić, Bolesław Siemasz, Aleksandra Syta, Branko Šegota, Janina Wojtyna-Welle

Zespół redakcyjny: Marek–Mladen Stanojević, Janina Wojtyna-Welle, Branko Šegota, Monika Bencek

Dystrybucja: Polskie Towarzystwo Kulturalne „Mikołaj Kopernik“ w Zagrzebiu

Polskie Towarzystwo Kulturalne „Mikołaj Kopernik”

10000 Zagrzeb, Mesnička 6 /I, Chorwacja

Tel/fax: 00385 1/ 49 21 919

e-mail: kopernikzg@yahoo.com, mars794@wp.pl

strona internetowa: www.ptk-zagreb.hr

SPIS TREŚCI

KRONIKA WYDARZEŃ PTK „M. KOPERNIK“

- **4 kwietnia** Palmowa Niedziela-Wielkanoc
- **7 kwietnia** Wizyta uczniów z Liceów Ogólnokształcących z Przemyśla i z Zagrzebia
- **17-18 kwietnia** Polska w Opatiji
- **25-30 kwietnia** Wyjazd do Paryża - wizyta w Polskiej Misji Katolickiej
- **23 maja** Majówka
- **3. czerwca** Chorwacko-polskie stosunki kulturalne - wykłady
- **6 czerwca** Zakończenie roku szkolnego

Wydarzenia polskie w Zagrzebiu

- **24-25 marca** Wizyta Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polski pana Bronisława Komorowskiego w Chorwacji
- **16 kwietnia** - Spotkanie z polskim Biskupem Polowym
- **6 maja** Koncert z okazji Dnia Konstytucji 3 maja, Polonii, Flagi Polskiej
- **9 maja** Tydzień Europejski
- **27 maja** Dzień mniejszości narodowych występ naszej grupy wokalne
- **7 czerwca** – Wybory do Parlamentu Europejskiego
- **15 czerwca** – powrót do Środkowej Europy – 20 rocznica przemian
- **17 czerwca** – promocja dzieł Zbigniewa Herberta po chorwacku

Język i my
Porady naszych lekarzy
Z polskiej kuchni
Hrvatsko-poljski diplomatski odnosi
In memoriam

SADRŽAJ

KRONIKA DOGAĐANJA PKU „M. KOPERNIK“

- **4. travnja** Cvjetnica- Uskrs
- **7. travnja** Posjet učenika Općih gimnazija iz Przemyśla i Zagreba
- **17.-18. travnja** Poljska u Opatiji
- **25.-30. travnja** Izlet u Pariz – posjet Poljskoj katoličkoj misiji
- **23. svibnja** Majówka
- **3. lipnja** Hrvatsko-poljski kulturni odnosi- predavanja
- **6. lipnja** Kraj školske godine

Poljski događaji u Zagrebu

- **24. -25. ožujka** Posjet predsjednika poljskog parlamenta gospodina Bronisława Komorowskog
- **16. travnja** Susret s poljskim Vojnim ordinarijem
- **6. svibnja** Koncert posvećen Danu Ustava, poljske dijaspore i poljske zastave
- **9. svibnja** Europski tjedan na Cvjetnom trgu
- **27. svibnja** Dan nacionalnih manjina- nastup naše vokalne skupine
- **7 lipnja** Izbori u Europski parlament
- **15. lipnja** panel-diskusija
- **17. lipnja** promocija hrvatskog prijevoda djela Zbigniewa Herberta

OD REDAKCJI

Ostatnie cztery miesiące były bardzo bogate w wydarzenia zarówno polonijne jak i polskie w Chorwacji i poza granicami. Dziękujemy wszystkim członkom, którzy zdołali znaleźć chwilę czasu, żeby zdać swoje relacje, wysłać zdjęcia albo po prostu napisać kilka słów po polsku. Zapraszamy także i innych do współpracy, bo każda sugestia i krytyka się przyda.

Biuletyn ten, jak Państwo zobaczą, jest nieco inny, inaczej ułożony. Jest to kolejna próba uatrakcyjnienia naszego pisma.

Z niecierpliwością czekamy na Państwa opinię.

Życzymy Państwu miłego czytania i udanych wakacji!

Redakcja Biuletynu

PALMOWA NIEDZIELA – WIELKANOC

Polska Wielkanoc po zagrzebsku

Jak co roku w Palmową Niedzielę 4 kwietnia, zebraлиśmy się w kościele św. Katarzyny, aby tradycyjnie uczcić Wielkanoc po polsku. Wikariusz zagrzebskiej parafii „św. Teresy od dzieciątka Jesus“ ksiądz **Przemysław Palmowski**, nasz Polak z Częstochowy, uroczyście poświęcił przed samą mszą świętą cały „szpaler“ tradycyjnych kolorowych palemek, które wzbudziły podziw naszych chorwackich gości.

Po mszy świętej, na której nasz zespół wokalny śpiewał polskie pieśni wielkopostne, przenieśliśmy się do siedziby Towarzystwa na tradycyjną ucztę, którą jak zwykle przygotowały nasze niezastąpione Panie. Nie będę ich wymieniać, żeby kogoś nie pominąć. Stół uginał się od polskich wielkanocnych

CVJETNICA-USKRS

Poljski Uskrs na zagrebački

Kao i svake godine na Cvjetnicu 4. travnja, okupili smo se u crkvi sv. Katarine da bi tradicionalno proslavili Uskrs na poljski način. Vikar zagrebačke župe „Sv. Terezije od Djeteta Isusa“ velečasni **Przemysław Palmowski** naš Poljak iz Częstochowe, svečano je blagoslovio cijeli „špalir“ tradicionalnih šarenih palmi, koje su kod naših hrvatskih gostiju izazvale divljenje.

Nakon Svete mise, na kojoj je naša vokalna skupina pjevala poljske uskršnje pjesme, otišli smo u sjedište Udruge na tradicionalnu svečanost, koju su, kao i obično, pripremile naše nezamjenjive članice, ali ih neću spominjati da nekog ne zaboravim.

Stol je bio bogat uskršnjim specijalitetima, a nije nedostajalo ni

specjałów a nie zabrakło też lampki chorwackiego wina (wielkie dzięki sponsorowi). Przed ucztą, po poświęceniu pokarmów, były życzenia i miłe słowa ze strony naszej Przewodniczącej i przedstawiciele Ambasady oraz bardzo sympatyczny występ dzieci z polskiej szkoły w Zagrzebiu z recytacjami o obyczajach wielkanocnych. Wspomnę jeszcze miłą niespodziankę ze strony naszej młodzieży. Otóż na stole pojawił się ogromny koszyk z różnokolorowymi papierowymi „rozkami obfitości“ zawierającymi tekst o polskiej tradycji wielkanocnej po polsku i po chorwacku. Była wśród nas i polska szlachta, oczywiście mam na myśli przedstawiciele naszej młodzieży w pięknych szlacheckich strojach, które były dodatkową ozdobą naszego wielkanocnego spotkania. Dziękujemy wszystkim!

čašice hrvatskoga vina (veliko hvala sponzoru).

Prije slavlja, nakon blagoslivljanja hrane, naša Predsjednica i predstavnici Ambasade uputili su čestitke i nekoliko riječi prisutnima te nastupio simpatična predstava djece iz poljske škole u Zagrebu s recitacijama o uskršnjim običajima. Spomenut ću još samo ugodno iznenađenje od strane naše mladeži. Naime, na stolu se pojavila košarica sa šarenim papirnatim „ročćićima izobilja“ koji sadrže tekst o poljskoj uskršnjoj tradiciji na poljskom i hrvatskom. Među nama je bila i poljska šljahta, mislim tu naravno na predstavnike naše mladeži u prekrasnim plemićkim nošnjama, koje su bile dodatni ukras našeg uskršnjeg susreta.

Hvala svima !

**Wizyta uczniów z Liceów
Ogólnokształcących z Przemyśla i
z Zagrzebia w siedzibie
Towarzystwa**

Już drugi rok z kolei do naszej siedziby z krótką wizytą, przybyli uczniowie z I Ogólnokształcącego Liceum im. Juliusza Słowackiego z Przemyśla pod opieką **dr Tomasza Pudłockiego** i uczniowie IV Gimnazjum z Zagrzebia pod opieką **pana Petra Bagarića**. Wizyta ta odbyła się w ramach współpracy między szkołami, która polega na poznawaniu kultury, obyczajów kraju naszych przyjaciół. Spotkania takie przyczyniają się do zapoznawaniu się z kulturą polską i chorwacką.

Wiceprzewodniczący Towarzystwa pan **Boris Hutinec** powitał gości i opowiedział o ciekawostkach z historii życia codziennego Zagrzebia. Przewodnicząca Towarzystwa pani **Walentyna Lončarić** zapoznała gości z działalnością naszego Towarzystwa. Pan Tomasz Pudłocki w zaoferował pomoc w znalezieniu choreografa z Polski dla naszej grupy tanecznej.

Miło nam że nasze Towarzystwo włączyło się jako pośrednik w nawiązywaniu kontaktów młodego pokolenia naszych krajów.

**Posjet učenika Općih gimnazija iz
Przemyśla i Zagreba**

Već drugu godinu zaredom, kratko su nas posjetili učenici iz I. Opće gimnazije „Juliusz Słowacki” iz Przemyśla pod vodstvom **dr. Tomasza Pudłockog** i IV. Gimnazije iz Zagreba pod vodstvom gospodina **Petra Bagarića**. Ta se posjeta dogodila u okviru suradnje između škola koja se zasniva na upoznavanju kulture, običaja zemlje naših prijatelja. Ovi susreti šire znanje o poljskoj i hrvatskoj kulturi. Potpredsjednik PKU „M. Kopernik“ gospodin **Boris Hutinec** je pozdravio prisutne i ispričao o zanimljivostima iz povijesti svakodnevnog života Zagreba. Predsjednica Udruge gospođa **Walentyna Lončarić** je upoznala goste o djelatnosti naše Udruge. Gospodin Tomasz Pudłocki, ponudio je pomoć u pronalaženju koreografa iz Poljske za našu plesnu skupinu. Drago nam je da naša Udruga se uključila kao posrednik u uspostavljanja tako dragocjenih kontakata među mladim naših zemalja.

„Polska w Opatii”

W dniach 17-18 kwietnia Pan Ambasador **Wiesław Tarka** zorganizował wspólnie z władzami miasta Opatiji imprezę »Polska w Opatiji«, na którą złożyła się polsko-chorwacka dyskusja panelowa na tematy gospodarcze z udziałem Ambasady RP w Zagrzebiu, władz miasta i regionu, przedstawiciele polskich inwestorów w Chorwacji, Chorwackiej Izby Gospodarczej, specjalistów i dziennikarzy prasy gospodarczej.

Po tym spotkaniu goście udali się do restauracji »Istarka«, gdzie odbyła się udana degustacja kuchni polskiej z menu przygotowanym przez polskiego kucharza Roberta Ślęzaka. Podano między innymi: marynowane śledzie po kaszubsku, pasztet staropolski, kabanosy z marynowanymi grzybkami, barszczyk czerwony, bigos, pierogi z ziemniakami i serem, kurczaka z suszonymi śliwkami, młode ziemniaczki z koperkiem, zieloną sałatę ze śmietaną, marchewkę z jabłkiem, sernik. Wieczorem w Teatrze Letnim w Opatiji odbył się

„Poljska u Opatiji”

Dana 17.-18. travnja gospodin Veleposlanik **Wiesław Tarka** je zajedno sa vlastima grada Opatije organizirao priredbu „Polska w Opatiji”, s kojom je bila povezana poljsko-hrvatska panel-diskusija na temu ekonomije, a njeni sudionici su bili Veleposlanstvo RP u Zagrebu, vlasti grada i regije, predstavnici poljskih ulagača u Hrvatskoj, Hrvatske gospodarske komore, stručnjaka i novinara gospodarskog tiska.

Nakon tog susreta gosti su zatim u restoranu „Istarka” imali prilike kušati specijalitete poljske kuhinje sa jelima koje je pripremio poljski kuhar Robert Ślęzak. Između ostalog na stolu su bili posluženi ovi specijaliteti: marinirana haringa na kašupski, staropoljska pašteta, kabanosi (sušene kobasice) s mariniranim gljivama, crveni baršč, bigos, pieroge sa krumpirom i sirom, piletina sa sušenim šljivama, mladi krumpir s koprom, zelena salata sa vrhnjem, krastavci u vrhnju, naribana mrkva s jabukom, sernik i mnoga druga jela. Uvečer, u Ljetnom kazalištu u Opatiji održao se koncert grupe iz Zakopanog „Zakopower”. Poljski izvođači su dobili veliki pljesak.

Sutradan, u subotu je održano predavanje prof. dr. **Damira Agičića**

koncert zakopiańskiego zespołu „Zakopower“. Polscy artyści otrzymali duże brawa. Nazajutrz, w sobotę odbył się wykład prof dr **Damira Agičicia** z Uniwersytetu Zagrzebskiego pt. „Stanisław Witkiewicz, Józef Piłsudski, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Henryk Sienkiewicz – wielcy Polacy w Opatiji“, na którym były wśród obecnych także członkinie grupy wokalne Towarzystwa „Mikołaj Kopernik“ z Zagrzebia.

Po wykładzie, przy lekkim wiosennym deszczu, na tarasie hotelu „Imperial“ odbył się koncert naszej grupy wokalne pod kierownictwem i przy akompaniamencie dyrygenta, Prof.

Mirolava Hriberskiego. Wykonane zostały piosenki: „Łowiczanka“, „Kukułeczka“, „Tramblanka“ i „Płynie Wisła“. Spotkały się z dużym aplauzem obecnych na tarasie gości, którzy zostali poczęstowani przez panie z zespołu, w pięknych polskich strojach ludowych, polskim sękaczem.

Po miłym spacerze nadmorskimi ścieżkami, po wspólnym obiedzie w jednej z opatijskich restauracji, wróciłyśmy zadowolone do Zagrzebia.

sa Filozofskog fakulteta u Zagrebu, na temu „Stanisław Witkiewicz, Józef Piłsudski, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Henryk Sienkiewicz – veliki Poljaci u Opatiji“, na kojem su također među prisutnima bile članice vokalne grupe Udruge „Mikołaj Kopernik“ iz Zagreba.

Nakon predavanja, uz laganu proljetnu kišu, na terasi hotela „Imperial“ održao se koncert naše vokalne grupe pod ravnanjem i pratnjom dirigenta, prof. **Mirolava Hriberskog**. Otpjevane su ove pjesme: „Łowiczanka“, „Kukułeczka“, „Tramblanka“ i „Płynie Wisła“. Uslijedio je veliki aplauz gostiju na terasi, a zatim su članice vokalne grupe počastile okupljene poljskim sekaczom.

Poslije šetnje stazama uz more i zajedničkog ručka u jednom od opatijskih restorana, vratile smo se zadovoljne u Zagreb.

POLSKA I CHORWACKA
PIOSENKA- NA KAŻDYM
KROKU

**Wyjazd do Paryża – wizyta w
Polskiej Misji Katolickiej**

W dniach 25 - 30 kwietnia 2009 r. część naszego zespołu wokalnego wraz z chorwackim zespołem folklorystycznym „Strmec” z miejscowości Sveta Nedelja pod kierownictwem Mirosłava Hriberskiego, była na wycieczce w Paryżu.

Wyjazd odbył się autokarem. Obie grupy liczyły łącznie 40 osób. Z naszego zespołu w wyjeździe uczestniczyły cztery panie: **Walentyna Lončarić, Teresa Čutura, Lidia Živčić i Janina Welle.**

Podróż do Paryża trwała dość długo z uwagi na dużą odległość (ponad 1400 km), ale nie była zbyt męcząca gdyż po drodze zatrzymaliśmy się na zwiedzanie Salzburga, Strasbourga (tu mieliśmy pierwszy nocleg) i Reims (piękna katedra Notre Dame). Po przyjeździe do La Ferte (ok. 40 km od Paryża) zostaliśmy zakwaterowani w Polskiej Misji Katolickiej, którą prowadzą siostry niepokalanki i mieliśmy dość dobre warunki w czasie całego pobytu.

POLJSKA I HRVATSKA-
PJESMA NA SVAKOM
KORAKU

**Izlet u Pariz – posjet Poljskoj
katoličkoj misiji**

Dio naše vokalne skupine zajedno sa KUD-om „Strmec“ iz Svete Nedelje pod ravnanjem gospodina Mirosłava Hriberskog bio je od 25.-30. travnja na izletu u Parizu. Putovali smo autobusom. Obje grupe su zajedno brojile 40 osoba. Iz naše skupine su sudjelovale četiri članice: **Walentyna Lončarić, Teresa Čutura, Lidia Živčić i Janina Welle.**

Put u Pariz trajao je dosta dugo s obzirom na veliku udaljenost (više od 1400 km), ali nije bio zamoran jer smo se po putu zadržali na razgledavanju Salzburga i Strasbourga gdje smo imali prvo noćenje, te Reimsom (lijepa katedrala Notre Dame).

Nakon dolaska u La Ferte (oko 40 km udaljen od Pariza) smješteni smo u Poljskoj Katoličkoj Misiji, koju vode sestre bezgrešnog začeća. Imali smo dosta dobre uvjete tijekom cijeloga boravka.

W programie pobytu, oprócz zwiedzania było także bardzo dużo śpiewania.

W autobusie prawie nie przestawaliśmy śpiewać, czasami przy akompaniamencie dwóch znakomitych skrzypków. Zaraz po przyjeździe uczestniczyliśmy we Mszy św. w języku polskim i zaśpiewaliśmy „Czarną Madonę”, no i oczywiście „Barkę” (z zespołem „Strmec”), oraz chorwackie pieśni kościelne. Potem był wieczór występów obu zespołów i kapeli, nawet z tańcami, na które przybyły siostry zakonne i sąsiedzi Francuzi.

Odbyliśmy kilka takich spotkań w La Ferte. Zespół „Strmec” umie śpiewać po polsku „Kukułeczkę” i „Płynie Wisła płynie”, co spotykało się z dużymi brawami i wspomagało występy naszego nielicznego zespołu. „Strmec” wystąpił w Chorwackiej Misji Katolickiej w Paryżu. Przyjął nas Ambasador Chorwacji w Paryżu, pan **Mirko Galić**. Zwiedziliśmy katedrę Notre Dame, Wersal, Louvre, wieżę Eifla, odbyliśmy wycieczkę statkiem po Sekwanie. Mieliliśmy bardzo dobrego przewodnika, który nam ciekawie opowiadał o każdym zabytku - prawdziwy mistrz w swoim zawodzie.

Programom boravka osim razgledavanja bilo je predviđeno i puno pjevanja.

U autobusu smo bez prestanka pjevali, ponekad uz pratnju dvojice izvanrednih violinista. Odmah nakon dolaska prisustvovali smo Svetoj misi na poljskom jeziku te smo zapjevale „Crnu Madonu“ ali naravno i „Barku“ (sa KUD-om „Strmec“) te hrvatske crkvene pjesme. Navečer su nastupile obje vokalne skupine i muzički sastav, čak s plesom na kojem su došle časne sestre i susjedi Francuzi.

Imali smo nekoliko takvih susreta u La Ferte. KUD „Strmec“ zna pjevati na poljskom „Kukułeczkę” i „Płynie Wisła płynie”, što je bilo dočekano velikim pljeskom i potpomagalo nastupe naše malobrojne skupine. KUD „Strmec“ je nastupio u Hrvatskoj Katoličkoj Misiji u Parizu. Primio ih je hrvatski veleposlanik u Parizu, gospodin **Mirko Galić**. Razgledali smo katedralu Notre Dame, Versailles, Louvre, Eiffelov toranj, išli smo na izlet brodom po Seini. Imali smo vrlo dobrog vodiča, koji je zanimljivo pričao o svakoj znamenitosti te je zaista vrstan profesionalac u svom poslu.

Wyjazd pozostawił w pamięci wszystkich uczestników niezapomniane wrażenia. Bardzo szybko minęło tych kilka wspólnych dni i żal było się rozstawać z zaprzyjaźnionym już na dobre zespołem „Strmec”. Wspólna podróż i występy pozostaną nam wszystkim w pamięci oraz dodadzą ochoty do systematycznego przychodzenia na próby naszego zespołu i do następnych wspólnych występów, także z innymi zespołami.

Organizatorką całego przedsięwzięcia była oczywiście nasza Walentyna, która jak zwykle, dołożyła wszelkich starań, aby wyjazd się udał i wszyscy jej jesteśmy za to wdzięczni.

Majówka

W dniu 23 maja w miejscowości Stara Marča odbyła się tradycyjna Majówka zorganizowana przez Przedstawiciela Polskiej Mniejszości Narodowej Miasta Zagrzebia i Szkołę Polską. Uczestniczyli w niej uczniowie z rodzicami i członkowie Polskiego Towarzystwa Kulturalnego „Mikołaj Kopernik”.

Izlet je ostavio na sve sudionike u sjećanju svih nezaboravne dojmove.

Vrlo je brzo prošlo tih nekoliko zajedničkih dana te se bilo teško rastati s prijateljima iz KUD-a „Strmec“. Zajedničko putovanje i nastupi ostat će nam svima u sjećanju te će potaknuti na redovito dolaženje na probe naše vokalne skupine i na sljedeće nastupe također i sa drugim skupinama.

Organizatorica cijelog događaja bila je naravno naša Walentyna, koja je kao i obično uložila velike napore, da bi izlet uspio i svi smo joj na tome zahvalni.

Majówka

Dana 23. svibnja u Staroj Marči, Predstavnik poljske nacionalne manjine grada Zagreba i Poljska škola tradicionalno su organizirali obrazovno-rekreacijski izlet *Majowka*. Na njemu su prije svega bili učenici s roditeljima i članovi Poljske kulturne udruge „Mikołaj Kopernik“.

Dyrektor Szkoły Polskiej pani **Ewa Bem Wiśniewska** wraz z nauczycielkami (**Marina Hercigonja** i **Aleksandra Syta**) przygotowała szereg konkursów i zabaw dla uczniów.

Po obiedzie zastępca Ambasadora **Dariusz Wiśniewski**, jak co roku, przeprowadził konkurs o Polsce dzięki któremu dorośli uczestnicy mieli okazję sprawdzić swoją wiedzę.

Wszyscy biorący udział w konkursach otrzymali atrakcyjne nagrody.

Dzięki ładnej pogodzie i dobrej organizacji, wszyscy mogli zaliczyć ten dzień do wyjątkowo udanych.

Direktorica Poljske škole gospođa **Ewa Bem Wiśniewska** zajedno sa učiteljicama (**Marinom Hercigonjom** i **Aleksandrom Sytom**) pripremila je niz natjecanja i igara za učenike.

Nakon ručka zamjenik veleposlanika **Dariusz Wiśniewski**

kao i svake godine vodio je kviz o Poljskoj zahvaljujući kojemu su i odrasli sudionici imali prilike provjeriti svoje znanje.

Svi natjecatelji dobili su atraktivne nagrade.

Zahvaljujući lijepom vremenu i dobroj organizaciji svi su mogli taj dan ubrojiti u izuzetno uspješne.

Chorwacko-polskie stosunki kulturalne

W organizacji Przedstawiciela Polskiej Mniejszości Narodowej Miasta Zagrzebia 3 czerwca w Pomieszczeniach Miasta Zagrzebia o godzinie 18.30 odbyły się dwa wykłady, podczas których mogliśmy się dowiedzieć o „Chorwacko-polskich stosunkach kulturalnych w historii“ oraz o „Polskich wydaniach w Chorwacji“. Po powitalnym wystąpieniu pani **Walentyne Lončarić**, wygłosił wykład prof. **Damir Agičić**. Mimo że wykład ten był pewną kontynuacją wykładu z Opatiji, mogliśmy się dowiedzieć wielu nowych, dotychczas nieznanych nam faktów z historii stosunków kulturalnych polsko-chorwackich.

Drugi wykład wygłosiła mgr **Magdalena Najbar Agičić**, w którym nas zapoznała z książkami przetłumaczonymi na język chorwacki o Polsce, wydanymi przez wydawnictwo „Srednja Europa“. Po krótkiej dyskusji, pani Walentyne Lončarić zaprosiła obecnych na herbatę i polskie słodycze, wśród których główną atrakcją były serniki oraz sękacz dopiero co przywieziony z Polski. Pomimo wspaniałej organizacji, odzew na to ciekawe spotkanie był skromny. Miejmy nadzieję, że następnym razem będzie inaczej.

Hrvatsko-poljski kulturni odnosi

U organizacji Predstavnicu poljske nacionalne manjine grada Zagreba gospođe **Walentyne Lončarić**, 3. lipnja u dvorani Tribine Zagreba u 18 i 30 sati održana su dva predavanja na temu „Hrvatsko-poljskih kulturnih odnosa u povijesti“ te o „Poljskim izdanjima u Hrvatskoj“. Nakon pozdravne riječi gospođe Walentyne Lončarić prvi referat je iznio prof. **Damir Agičić**. Bez obzira na to što je taj referat bio, moglo bi se reći, nastavak predavanja koje smo čuli u Opatiji, mogli doznali smo mnogo o nepoznatim činjenicama iz povijesti kulturnih poljsko-hrvatskih odnosa. Drugi referat koji je održala mr.sc. **Magdalena Najbar Agičić** se sastojao od pregleda poljskih izdanja knjiga na hrvatskom. Nakon kratke diskusije, gospođa Walentyne Lončarić je pozvala prisutne na druženje uz čaj i uz poljske slatke specijalitete, između ostalog sernik i sękacz netom dovezen iz Poljske. Iako je organizacija bila na visokoj razini, odaziv je bio mali. Nadamo se da će ubuduće biti drugačije.

Zakończenie roku szkolnego

Dnia 6 czerwca 2009 r. odbyło się zakończenie roku szkolnego 2008/2009. Uroczystość rozpoczęło przemówienie pani dyrektor **Ewy Bem Wiśniewskiej**, która w tym roku kończy swoją pracę w Zagrzebiu. Pani dyrektor podziękowała za współpracę nauczycielom Szkoły Polskiej i pani Walentynie Lončarić, prezes PTK „Mikołaj Kopernik”.

Po części oficjalnej uczniowie wszystkich klas zaprezentowali program artystyczny starannie przygotowany przez nauczycielki Szkoły Polskiej.

Następnym punktem programu było uroczyste rozdanie świadectw i nagród książkowych. Rodzice z radością obserwowali efekty całorocznej pracy swoich dzieci.

Wszyscy mieli również okazję porozmawiać i wymienić doświadczenie przy wspólnym poczęstunku.

Završetak školske godine

Dana 6. lipnja 2009. godine održala se priredba završetka školske godine 2008./2009. Priredba je započela pozdravnom riječi direktorice **Ewe Bem Wiśniewske**, koja ove godine završava svoj mandat u Zagrebu. Direktorica je zahvalila na suradnji učitelja Poljske škole i gospođi **Walentyni Lončarić**, predsjednici Poljske kulturne udruge „Mikołaj Kopernik”.

Nakon službenog dijela učenici svih razreda su predstavili umjetnički program koji su marljivo pripremile učiteljice Poljske škole.

Slijedeća točka programa je bilo svečano uručivanje svjedodžbi i knjiga za nagradu. Roditelji su s radošću promatrali efekte cjelogodišnjeg rada svoje djece.

Svi su također imali priliku porazgovarati i izmijeniti iskustva uz zajedničku zakusku.

WYDARZENIA POLSKIE W
ZAGRZEBIU

10 LAT POLSKI W NATO

**Wizyta Marszałka Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej
Bronisław Komorowskiego w
Zagrzebiu**

W dniach 24 i 25 marca w Zagrzebiu z oficjalną wizytą był Marszałek Sejmu RP pan **Bronisław Komorowski**. Było to w ramach roboczej wizyty związanej z wejściem Chorwacji do NATO. Renomowany gość miał wykład dla studentów Wyższej Szkoły Wojskowej „Petar Zrinski” oraz dla przedstawicieli życia publicznego i politycznego w Republice Chorwacji. Wykład był na temat „Polska w NATO która się zmienia” to znaczy o polskich doświadczeniach najpierw w przygotowaniach do przyjęcia a potem i o (pozytywnych) zmianach które z tego przyjęcia wynikły. Po wykładzie pan Komorowski otworzył wystawę pod tytułem „10 lat sił zbrojnych w NATO”.

Miły gość poświęcił również uwagę nam – zagrzebskiej Polonii i odbył z nami w krótką rozmowę. Interesowała go między innymi nasza działalność i jak żyje tutejsza Polonia.

POLJSKI DOGAĐAJI
U ZAGREBU

10 GODINA POLJSKE U NATO-U

**Posjet Predsjednika poljskog
parlamenta Bronislawa
Komorowskog u Zagrebu**

U Zagrebu je 24. i 25. ožujka boravio predsjednik poljskog parlamenta **Bronislaw Komorowski**. Bilo je to u sklopu radnog posjeta, u vezi s prijemom Hrvatske u NATO. Ugledni gost održao je zapaženo predavanje za polaznike Vojnog učilišta „Petar Zrinski“ te za predstavnike javnog i političkog života Republike Hrvatske. Tema je bila «Poljska u NATO-u koja se mijenja». Bilo je riječi o poljskim iskustvima, najprije u pripremama za prijem, a zatim i o (pozitivnim) promjenama koje je taj prijem proizveo. Nakon predavanja g. Komorowski je otvorio i prigodnu izložbu «10 godina oružanih snaga u NATO-u».

Dragi gost iz domovine posvetio je također doličnu pozornost zagrebačkim predstavnicima poljske dijaspore i zadržao se s nama u kraćem razgovoru. Interesirao se i za prilike u kojima živimo i djelujemo.

Ze swoją znajomością obu języków, polskiego i chorwackiego z wielkimi emocjami uczestniczyliśmy w spotkaniu z tym doświadczonym i dowcipnym politykiem. Dla politycznego życia Chorwacji była to wspaniała okazja do zapoznawania się z doświadczeniami przyjacielskiego Państwa. Pan Komorowski – dla przypomnienia jest Marszałkiem Polskiego Sejmu i przewodniczącym Rady Parlamentarnej ds. Obrony Narodowej oraz byłym ministrem obrony. Od takiego liczącego się autorytetu jest co usłyszeć i czego się nauczyć. Obawiamy się, że możliwość ta w Wyższej Szkole Wojskowej na Črnomeru nie do końca została wykorzystana. Młody tłumacz, starał się jak mógł, aby przy swojej słabej znajomości języka polskiego, to, czego do końca nie zrozumiał, opowiedzieć zwięźle po chorwacku. A mamy przecież w Chorwacji tylu wspaniałych tłumaczy!

Spotkanie z polskim Biskupem Polowym

W kwietniu br. w Chorwacji na zaproszenie biskupa **Juraja Jezerinca**, chorwackiego Ordynariusza Wojskowego, przebywał polski Biskup Polowy prof. dr. **Tadeusz Płoski**. Na wyspie Brač uczestniczył w konferencji poświęconej chorwackim kapelanom wojskowym, na której wygłosił obszerny wykład o tradycjach wojskowej opieki duszpasterskiej w Polsce. Dnia 16 kwietnia 2009 roku

Sa svojim poznavanjem obaju jezika, poljskoga i hrvatskoga, emotivno smo sudjelovali u susretu prožetim duhovitošću i širinom tog iskusnog političara. Za politički život Hrvatske bila je to odlična prilika za stjecanje uvida u iskustvo prijateljske zemlje. Gospodin Komorowski – da podsjetimo - predsjednik je poljskog Parlamenta i parlamentarnog Vijeća za nacionalnu obranu te bivši ministar obrane Poljske. Od tako eminentnog autoriteta ima se što čuti pa i naučiti. Bojimo se da ta mogućnost u Domu hrvatske vojske u Črnomeru nije iskorištena na najbolji način. Mladi prevoditelj upinjao se da ono, što svojim slabašnim znanjem poljskoga jezika nije uspio shvatiti kako treba, pretoči u koliko-toliko suvislo prepričavanje na hrvatskom jeziku. Pokraj tolikih vrsnih prevoditelja u Hrvatskoj!!!

Boris Hutinec

Susret s poljskim vojnim ordinarijem

U travnju ove godine u Hrvatskoj na poziv biskupa **Jurja Jezerinca**, hrvatskog vojnog ordinarija, boravio je poljski vojni ordinarij prof. dr. **Tadeusz Ploski**. Na otoku Braču sudjelovao je na konferenciji posvećenoj hrvatskim vojnim kapelanima, na kojoj je izložio opširni referat o tradiciji vojne duhovne brige u Poljskoj. Dana 16. travnja 2009. godine u popodnevnim

w godzinach popołudniowych, w bibliotece Ordynariatu Polowego w Zagrzebiu, spotkał się z kilkoma członkami Towarzystwa „Mikołaj Kopernik”. W powitaniu uczestniczył również biskup Juraj Jezerinac. W kaplicy Ordynariatu odbyła się wspólna modlitwa, Biskup Płoski udzielił nam błogosławieństwa, a później miała miejsce bardzo miła rozmowa, przeplatana wspólnym śpiewaniem polskich piosenek wojskowych. Biskup Płoski przekazał również upominek dla naszego Towarzystwa i sfotografował się z nami.

satima, u biblioteci Vojnog ordinarijata u Zagrebu susreo se s nekoliko članova Udruge „Mikolaj Kopernik”. Na susretu je također bio biskup Juraj Jezerinac. U kapelici Ordinarijata održala se zajednička molitva, od biskupa Ploskog smo primili blagoslov, od biskupa Ploskog smo primili blagoslov, a kasnije se razgovor ispreplitalo s pjevanjem poljskih vojničkih pjesama. Biskup Ploski našoj je Udruzi darovao poklon i za uspomenu slikao se s nama.

OD PIOSENEK
PATRIOTYCZNYCH
O
CHOPINA

**Koncert z okazji 218 rocznicy
Uchwalenia Konstytucji 3 maja**

W tym roku święto Uchwalenia Konstytucji 3 maja uczczono uroczystym koncertem w organizacji Ambasady RP w Zagrzebiu. Odbył się on 6 maja w Małej Sali koncertowej „Vatroslav Lisinski“. Po odegraniu hymnów i przemówieniu Ambasadora RP w Zagrzebiu J.E. **pana Wiesława Tarki**, w pierwszej części programu wysłuchaliśmy polskich pieśni patriotycznych. Były one wykonane przez polskich artystów: Annę Cymmerman (sopran), Iwonę Tober (sopran), Leszka Świdzińskiego (tenor) oraz Annę Graczykowską (fortepian).

Ponieważ następny, 2010 rok jest rokiem obchodów 200 rocznicy urodzin Fryderyka Chopina, w kolejnej części programu mogliśmy między innymi usłyszeć Etiudy, 3 mazurki, walce i inne utwory w wykonaniu pianistki Katarzyny Borek.

OD
RODOLJUBNIH PJESAMA DO
CHOPINA

**Koncert povodom 218. godišnjice
Ustava 3. svibnja**

Ove se godine obilježava 218. godišnjica od donošenja poljskog Ustava 3. svibnja. Obilježena je svečanim koncertom u organizaciji Veleposlanstva Republike Poljske u Zagrebu. Koncert se održao 6. svibnja u ispunjenoj Maloj dvorani „Vatroslav Lisinski“. Na početku programa uvodni dio: himne Poljske i Hrvatske, a zatim pozdravni govor veleposlanika RP u Zagrebu Nj. E. **Wiesława Tarke**. Uslijedio je prvi dio programa u kojem smo imali priliku čuti rodoljubne pjesme u izvedbi poljskih umjetnika: Anne Cymmerman (sopran), Iwone Tober (sopran), Leszeka Świdzińskog (tenor) i Anne Graczykowske (klavir).

S obzirom da sljedeće, 2010. godine slavimo 200. rođendan Fryderyka Chopina, u drugom dijelu programa čuli smo njegova djela kao što su etide, tri mazurke, valcere i druge skladbe u izvedbi pijanistice Katarzynie Borek.

Sprawdzone:
POLSKĘ I POLAKÓW
ZAGRZEBICZANIE LUBIĄ

Dzień Europejski w Zagrzebiu

Co roku w ramach Tygodnia Europejskiego w Chorwacji, w Zagrzebiu na Cvjetnom trgu. odbywa się *Dzień Europejski*. Tego dnia można dowiedzieć się o każdym państwie, które jest członkiem Unii Europejskiej, z materiałów promocyjnych. W tym roku 9 maja Polska Ambasada w Zagrzebiu miała też swoje stoisko. Stoisko Polski zawsze przyciąga wielu zainteresowanych, ponieważ dodatkową atrakcją są polskie stroje ludowe. W tym roku były to stroje krakowskie, w których „występowała” Sekcja młodzieżowa Polskiego Towarzystwa Kulturalnego „Mikołaj Kopernik”: **Jelena Bielen, Nevena Đuvelek i Marek Stanojević**. Interesujące są doświadczenia Chorwatów w kontaktach z Polską i Polakami, o których mogliśmy usłyszeć w czasie imprezy. Są one rozmaite, ale zazwyczaj pozytywne.

PO RAZ PIERWSZY DZIEŃ MNIJSZOŚCI NARODOWYCH ZAGRZEBIA

W tym roku po raz pierwszy pod patronatem Miasta Zagrzebia odbył się Dzień Mniejszości Narodowych Miasta Zagrzebia. Manifestacja

Provjereno:
ZAGREPČANI VOLE POLJSKU I
POLJAKE

Europski dan u Zagrebu

Svake godine u sklopu Europskog tjedna u Hrvatskoj, u Zagrebu se održava manifestacija Europski dan na Cvjetnom trgu. Tog dana moglo se saznati o svakoj državi članici Europske unije iz promotivnih materijala ali i od ljudi na štandu. I ove je godine Poljsko Veleposlanstvo imalo svoj štand. On uvijek privlači ljude jer su između ostalog informacije o Poljskoj prolaznici mogli dobiti od članova Sekcije mladih Poljske kulturne udruge. Kao i svake godine bili su obučeni u poljsku narodnu nošnju. Ove godine su to bili **Jelena Bielen, Nevena Đuvelek i Marek Stanojević**. Bilo je zanimljivo tijekom manifestacije čuti iskustva Hrvata s Poljskom i Poljacima, koja su različita, ali obično pozitivna.

PO PRVI PUT DAN NACIONALNIH MANJINA ZAGREBA

Ove se godine po prvi put pod pokroviteljstvom Grada Zagreba održao Dan nacionalnih manjina. Manifestacija se održala na

odbyła się 27 maja na Cvjetnom trgu. Każda mniejszość narodowa przedstawiła swój program artystyczny i folklorystyczny oraz materiały promocyjne na stoiskach.

Polska mniejszość przedstawiła się występem grupy wokalne naszego Towarzystwa. Na polskiej części stoiska, (stoisko dzieliliśmy ze słoweńską mniejszością), przechodnie mogli skosztować polskich specjałów kulinarnych takich jak makowiec, strudla z orzechami i sernik.

Miejmy nadzieję, że w następnym roku dopisze nam pogoda (w tym roku padał silny deszcz!) i że będziemy mieli samodzielne stoisko.

CHORWACKIE
TOWARZYSTWO
DZIENNIKARSKIE WRAZ Z
AMBASADĄ POLSKĄ W
ZAGRZEBIU,
ZORGANIZOWAŁO PANEL-
DYSKUSJĘ NA TEMAT
„POWRÓT DO ŚRODKOWEJ
EUROPY – 20 ROCZNICA
ZMIAN”

Polscy i chorwaccy naukowcy i dziennikarze w trzygodzinnej panel-diskusji omawiali pojęcie Europy Środkowej, a w tym kontekście i stosunków naszych dwóch krajów na dotychczasowej i przyszłej wspólnej drodze.

Cvjetnom trgu u srijedu 27. svibnja. Svaka nacionalna manjina u Gradu Zagrebu predstavila se umjetničkim i folklornim programom te promotivnim materijalima na štandovima.

Naša se manjina predstavila nastupom vokalne skupine Poljske kulturne udruge „Mikolaj Kopernik”. Na poljskom dijelu štanda koji smo dijelili sa slovenskom manjinom, moglo se kušati makovnjaču, orehnjaču i dvije vrste sernika.

Nadamo se da će ova manifestacija sljedeće godine biti bolja (ove je godine bio pljusak) te da ćemo imati samostalni štand.

HRVATSKO NOVINARSKO
DRUŠTVO I POLJSKO
VELEPOSŁANSTVO U
ZAGREBU, ORGANIZIRALI SU
PANEL DISKUSIJU NA TEMU
„POVRATAK U SREDNJU
EUROPU – 20. OBLJETNICA
PROMJENA”

Poljski i hrvatski znanstvenici i novinari u trosatnoj panel-diskusiji raspravljali su o pojmu Srednje Europe, a u tom kontekstu i o odnosima naših dviju zemalja na dosadašnjem i budućem zajedničkom putu.

Dnia 15 czerwca w Domu Dziennikarskim z inicjatywy Ambasady RP w Zagrzebiu i Chorwackiego Towarzystwa Dziennikarskiego odbyła się panel-diskusja na temat „Powrót do Europy Środkowej – 20 rocznica zmian”. Słowo wstępne wygłosili Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Zagrzebiu pan **Wiesław Tarka** i Przewodniczący Chorwackiego Towarzystwa Dziennikarskiego pan **Zdenko Duka**. W dyskusji brali udział profesorowie i eksperci z Polski: **Paweł Zaleski, Ireneusz Krzemiński, Henryk Samsonowicz** i z Chorwacji **Josip Bratulić, Ivo Goldstein, Damir Agičić** i **Tvrtko Jakovina**.

Dana 15. lipnja u Novinarskom domu održala se panel diskusija na temu Dana 15. lipnja u Novinarskom domu održala se panel diskusija na temu „Povratak u Srednju Europu – 20. obljetnica promjena“ na inicijativu Veleposlanstva Republike Poljske u Zagrebu i Hrvatskog novinarskog društva.

Uvodnu riječ imali su veleposlanik Republike Poljske u Zagrebu gospodin **Wiesław Tarka** te predsjednik Hrvatskog novinarskog društva **Zdenko Duka**. U panel diskusiji sudjelovali su ugledni profesori i stručnjaci iz Poljske: **Paweł Zaleski, Ireneusz Krzemiński, Henryk Samsonowicz** te iz Hrvatske: **Josip Bratulić, Ivo Goldstein, Damir Agičić** i **Tvrtko Jakovina**.

WYBORY POSŁÓW DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 2009

Głosowanie rozpoczęło się w dniu 7 czerwca 2009 r. o godzinie 08:00 i trwało bez przerwy do godziny 20:00

Głosy oddane na poszczególne komitety wyborcze w głosowaniu w Zagrzebiu:

KW Unia Polityki Realnej	0	0,0%
KW Polskie Stronnictwo Ludowe	0	0,0%
KW Samoobrona RP	0	0,0%
KW Polska Partia Pracy	1	1,8%
KW Libertas	0	0,0%
Koalicyjny KW SLD-UP	7	12,5%
KKW PdP-CentroLewica	8	14,3%
KW Prawica RP	2	3,6%
KW Platforma Obywatelska RP	30	53,6%
KW Prawo i Sprawiedliwość	8	14,3%
Suma ważnych głosów	56	

PROMOCJA TŁUMACZENIA
ESEJÓW I POEZJI ZBIGNIEWA
HERBERTA NA CHORWACKI

Dnia 17 czerwca w organizacji Ambasady Polskiej w Zagrzebiu i Katedry języka i literatury polskiej Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Zagrzebiu, odbyła się promocja tłumaczeń esejów i poezji **Zbigniewa Herberta**. Powodem była ubiegłoroczna 10 rocznica śmierci pisarza. Promocja odbyła się w muzeum Mimara. O książce i o autorze mówiły redaktorki: mgr **Jolanta Sychowska Kavedžija**, mr.sc. **Durđica Čilić-Škeljo**, recenzent prof. dr sc **Zvonko Maković**, wydawca wydawnictwa Disput **Josip Pandurić** i zastępca Ambasadora RP w Zagrzebiu **Dariusz Wiśniewski**. Książka zawiera te dzieła Zbigniewa Herberta, które wybrali i przetłumaczyli członkowie Katedry polonistyki Uniwersytetu w Zagrzebiu. Na przedstawianiu książki przeczytane zostały fragmenty książki w interpretacji aktorki **Almy Pricey**.

PROMOCIJA PRIJEVODA
ESEJA I POEZIJE ZBIGNIEWA
HERBERTA NA HRVATSKI

Dana 17. lipnja u organizaciji Veleposlanstva Republike Poljske u suradnji s Katedrom za poljski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održala se promocija prijevoda eseja i pjesama **Zbigniewa Herberta** povodom 10. godišnjice njegove smrti. Promocija se održala u Muzeju Mimara. O knjizi i o pjesniku govorile su urednice: mr.sc **Jolanta Sychowska Kavedžija** i mgr **Durđica Čilić Škeljo**, prof. dr. sc. **Zvonko Maković** - recenzent, **Josip Pandurić** – izdavač iz izdavačke kuće Disput te **Dariusz Wiśniewski** zamjenik veleposlanika u Veleposlanstvu Republike Poljske. Predstavljena knjiga se sastoji od eseja i pjesama Zbigniewa Herberta koje su odabrali i preveli članovi Katedre za poljski jezik i književnost Sveučilišta u Zagrebu. Na promociji su bili čitani dijelovi knjige u interpretaciji glumice **Alme Price**.

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW

Bolesław Siemasz

Urodziłem się w 1938 roku w Stanisławowie, woj. Lwów. Po zakończeniu II Wojny światowej z Rodzicami przenosimy się do Kłodzka, woj. Wrocław. W roku 1958 ukończyłem Technikum Radiowe. W roku 1961 poznałem swoją małżonkę, która była w Polsce w odwiedzinach u swojej Rodziny. W roku 1964 przenosimy się do Chorwacji i w tym samym roku dostałem pracę w zakładach RADIOINDUSTRIJA ZAGREB „RIZ”, gdzie pracowałem do emerytury w 1994 roku.

JĘZYK I MY (6)

O multimedialnym słowniku polszczyzny Jana Miodka

Dbłość o nasz język jest, sięgając do może nieco patetycznego i przestarzałego zwrotu, *obowiązkiem patriotycznym każdego obywatela*. Oprócz dbłości indywidualnej istnieje dbłość instytucjonalna, której przejawami są wszelkiego rodzaju poradnie językowe, audycje radiowe, których przedmiotem jest popularyzacja kultury językowej. Jednym z najbardziej znanych popularyzatorów kultury języka polskiego jest Jan Miodek, który w swoich publikacjach piętnuje błędy, radzi, jak pięknie wysławiać się w języku polskim. Jan Miodek w swoich radach nie jest agresywny, jest przedstawicielem liberalnego nurtu, dlatego też łatwiej jest przyjąć jego rady niż kategoryczne nakazy, które niekiedy pojawiają się w wypowiedziach radykalnych językoznawców.

Ostatnio w ramach popularyzowania kultury języka polskiego jako bezpłatny dodatek do Gazety Wyborczej pojawiła się płytka CD *Multimedialny słownik ojczyzny polszczyzny* Jana Miodka. Na okładce lakoniczna reklama mówiąca o zawartości słownika: *ponad 2000 haseł* ➤ *precyzyjne definicje i objaśnienia* ➤ *wnikliwe komentarze* ➤ *praktyczne uwagi stylistyczne* ➤ *bogata frazeologia* ➤ *37 sekwencji wideo* ➤ *wyszukiwanie pełnotekstowe* ➤ *indeksy*. Mimo, że płytka niewielka i że może nie zadowoli swoją pojemnością językoznawcy, dla zwykłego śmiertelnika, a przecież właśnie do niego jest adresowana, jest niezwykle przydatna.

Chciałabym się zatrzymać na kilku hasłach, które Jan Miodek objaśnia. Niektóre z nich są powodem częstych błędów w codziennym języku Polaków. Jednym z takich błędów, spotykanych nawet w języku ludzi wykształconych, jest postać liczebnikowa na oznaczenie lat nowego tysiąclecia. Oto co na ten temat mówi Jan Miodek: *Skończył się wiek dwudziesty, zaczął dwudziesty pierwszy i Polacy nie wiedzą czy mówić: mamy teraz rok dwutysięczny drugi, czy - mamy rok dwa tysiące drugi. Można sobie tu uprościć językowy żywot i zgodnie z regułą postać liczebnika porządkowego nadawać tylko ostatniemu członowi i mówić: mieliśmy rok dwa tysiące pierwszy, mamy dwa tysiące drugi, nadejdzie dwa tysiące trzeci. Ale myślę, że jeszcze przez osiemnaście lat, ponieważ cały ten liczebnik będzie krótki, będziemy mieli ochotę mówić jeszcze o roku dwutysięcznym dwudziestym, ale naprawdę wystarczy mówić o roku dwa tysiące drugim i dwa tysiące dwudziestym, i dwa tysiące dwudziestym pierwszym.* Posłuchajmy więc rady Jana Miodka i mówmy: **w dwa tysiące dziewiątym roku mam zamiar.... w następnym, dwa tysiące dziesiątym roku wyjadę.... itd.**

W innym odcinku swoich porad Profesor mówi o wyrazach modnych i nadużywanych. (...) *mówimy bez przerwy aktualny, aktualnie a przecież obecny, w tej chwili, teraz, a nie wszystko aktualne, wszystko aktualnie. Bardzo nadużywane słowo. Wreszcie zostawmy muzyce i językoznawstwu artykułowanie; artykułuje się głoski na ćwiczeniach z fonetyki a my nasze myśli wypowiadajmy, wyrażajmy, ujawniajmy. Nie, wszyscy chcą swoje myśli, poglądy artykułować. Nieznośnie nadużywane słowo, w dodatku doprawione ludzkim snobizmem. Ostrzegam przed aktualny, aktualnie i przed artykułowaniem!*

A ja radzę posłuchać rad Jana Miodka a przy najbliższej okazji sięgnąć do jednej z jego książeczek, w których w sposób dowcipny, przystępny mówi o języku, o jego wartości i o jego pięknie.

Barbara Kryżan-Stanojević

PORADY NASZYCH LEKARZY

ODCIĄŻENIE BIODRA I KOLANA ZA POMOCĄ LASKI

Choroba zwyrodnieniowa stawu biodrowego oraz kolana to pojawiająca się najczęściej choroba o charakterze zwyrodnieniowym układu kostno stawowego. Wzrost ilości osób z chorobami zwyrodnieniowymi w większości państw europejskich związany jest, zarówno ze starzeniem się ludności, jak i z coraz mniejszą liczbą noworodków. Wśród czynników wpływających na zachorowalność na choroby zwyrodnieniowe stawu biodrowego oraz kolanowego, zdaniem różnych autorów, decydujące miejsce zajmują czynniki mechaniczne. Celem leczenia jest złagodzenie objawów choroby oraz odciążenie stawu biodrowego, co m. in. można uzyskać zmniejszając wagę ciała. Taką samą rolę spełnia stosowanie laski. W niektórych przypadkach należy zastosować leczenie operacyjne mające na celu relaksację mięśni w pobliżu stawu biodrowego oraz powiększenie powierzchni stawowej chorego stawu.

Taki sam skutek, odciążenie chorego stawu biodrowego, uzyskuje się również dzięki zastosowaniu laski. Przy użyciu laski u chorego dochodzi do nachylenia górnej części ciała w kierunku chorego stawu, przy czym uzyskuje się efekt odciążający staw powodując tzw. utykanie przeciwbólne. Użycie laski po stronie przeciwnej od chorego stawu, uzyskuje się właśnie takie działanie zmniejszające ból. Mechanizm zmniejszenia bólu polega na przenoszeniu części masy ciała za pomocą laski na podłoże, zmniejszając tym samym moment masy ciała i doprowadzając do zmniejszenia momentu siły mięśni i doprowadzając do zmniejszenia obciążenia stawów. Jednostronne utykanie doprowadza do częściowego zmniejszenia masy ciała, która obciąża chory staw. Zasada odciążenia stawu biodrowego i kolanowego za pomocą jednostronnego utykania i opieranie się podczas chodzenia na lasce trzymanej w przeciwległym do chorego stawu ręką jest identyczna. Używanie laski doprowadza do mniejszego odciążenia kolana niż stawu biodrowego, czego przyczyną są mechaniczne cechy samych stawów. Mianowicie przy kolanie stosunek wypadkowej masy ciała oraz siły mięśniowej wynosi 1,5 do 1 (Maquet), natomiast w biodrze wynosi on 3 do 1 (Powells).

Według badań Bielenia oraz Ruszkowskiego użycia laski zawierającej wbudowany instrument pomiarowy, przycisk laski na podłoże odpowiada nasileniu bólu. Przy użyciu laski przy chodzeniu po stronie przeciwnej od chorego stawu, przeciwbólne utykanie staje się zbędne oraz całkowicie znika.

Stosowanie laski ma bardzo duże znaczenie w zapobieganiu rozwoju zwyrodnieniowej choroby stawu biodrowego oraz kolana i zwiększa jakość życia chorych.

Miroslav Bielen

Z POLSKIEJ KUCHNI – SEKACZ DOMOWY

Składniki

- masło 25 dag
- cukier 1 szklanka
- 6 jajek
- jedna szczypta soli
- rum jasny 50 ml
- migdały zmielone 5 dag
- wanilia 1/2 laski
- mąka krupczatka 3/4 szklanki
- mąka ziemniaczana 1/2 szklanki
- tłuszcz do formy 1/4 kostki
- cukier puder 3/4 szklanki
- sok z jednej cytryny

Sposób przyrządzenia

Masło utrzeć z cukrem na masę i dodawać stopniowo po jednym żółtku, wlać rum, wsypać migdały, rozdrobnioną wanilię i oba rodzaje mąki. Ze schłodzonych białek ze szczyptą soli ubić sztywną pianę i delikatnie wymieszać z masą jajeczną. Formę z kominkiem natłuścić. Na dnie rozprowadzić 2 łyżki ciasta, piec 5 minut w temperaturze 200°C. Gdy ciasto się lekko zrumieni, wyjąć z pieca, na podpieczonym cieście rozprowadzić kolejne 2 łyżki ciasta i podpiec kolejne 5 minut. Powtarzać to do wyczerpania ciasta. Tak, aby powstało jak najwięcej cienkich warstw. Po upieczeniu, ciasto wystudzić, wyjąć z tortownicy, połączyć lukrem utartym z cukru pudru i soku z cytryny.

HRVATSKO-POLJSKI DIPLOMATSKI ODNOSI

(između dva svjetska rata)

Poljaci prvi diplomati u Zagrebu

Otvaranjem Generalnog konzulata Republike Poljske - prije 90 godina – (23. srpnja 1919.) - u Zagrebu počinje suvremena povijest diplomatskih veza Hrvatske države

Nakon završetka Prvog svjetskog rata nastalo je u Europi više novih država. Među njima ponovno je uskrsnula – nakon 123 godine okupacije i podjele između Austrije, Rusije i Prusije – Republika Poljska. Odlukom sila pobjednica stvorena je Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, koja od 1929. godine mijenja ime u Kraljevina Jugoslavija.

Republika Poljska i Kraljevina SHS među prvim zemljama su se međusobno priznale. Već u siječnju 1919. godine uspostavljeni su diplomatski odnosi. Sve dnevne novine objavile su vijest:

*Beograd, 11. siječnja. Vlada poljske republike, želeći posvjedočiti interes, koji pridaje diplomatskim odnosima između poljske republike i kraljevstva SHS, akreditirala je za otpremnika poslova na našem dvoru g. Czesława Pruszyńskoga. Međutim, pravi poljski poslanik u Beogradu bit će od 15. rujna 1919. godine **Erasmu Pilz**, u to vrijeme poznati publicist, političar i veliki zagovornik uzajamne slavenske solidarnosti. Došao je s dužnosti člana poljskog narodnog odbora u Parizu. Tek krajem te godine upućen je u Varšavu poslanik Kraljevine SHS **Stanoje Simić**.*

Dio diplomatskih odnosa između država odvijao se i putem konzularnih predstavnika. Te mogućnosti koristila je Poljska, čiji je Generalni konzulat u Zagrebu, kao prvo inozemno konzularno predstavništvo, službeno otvoren 1. srpnja 1919. godine. O otvorenju Generalnog konzulata građani su saznali iz tadašnjeg dnevnog tiska:

Daje se na znanje, da je otvoren u Zagrebu poljački konzulat, koji u pogledu međusobnih trgovačko-ekonomskih odnošaja obuhvaća privremeno sav teritorij kraljevstva SHS, te će mu biti glavna zadaća, da razvija što bolji i živahniji saobraćaj između poljačkerepublike i kraljevstva SHS. Rečeni konzulat informirat će u trgovačkim kao i uopće u svim konzularnim stvarima, a funkcionirat će ujedno i kao ured za izdavanje i vidiranje putnih isprava za osobe, koje stanuju na teritoriju bivše austrougarske monarhije, pripadajućem sada kraljevstvu SHS.

Prve prostorije konzulata nalazile su se u Boškovićevoj ulici br. 2. Prije otvorenja konzulata djelovao je vojni ataše, potpukovnik **Franjo Kopeczny**. Osim vođenja evidencije o poljskim državljanima, posebice vojnim obveznicima, kojih je bilo nekoliko tisuća, imao je u prvim poratnim godinama, zadaću da prima vojake koji

su za vrijeme Prvog svjetskog rata bili, kao pripadnici austro-ugarske vojske, zarobljeni u Srbiji te da im osigura povratak u Poljsku.

Poljski generalni konzulat u Zagrebu djelovao je na širokom teritoriju koji je obuhvaćao Hrvatsku, Sloveniju, Bosnu i Hercegovinu, Vojvodinu i dio Crne Gore. Tu se susretao sa stanovništvom više jezika, vjera, nacionalnosti, kultura i gospodarske razvijenosti, što je otežavalo njegov rad. Dodatne teškoće dolazile su pri rješavanju brojnih problema velike poljske kolonije koja je u to vrijeme brojila oko 20.000 ljudi, pretežno naseljenih u Bosni i dijelom u Hrvatskoj.

Prve skupine Poljaka dolaze iz Galicije

Treba podsjetiti da su prve veće skupine Poljaka došle u ove krajeve iz Galicije, devedesetih godina devetnaestoga stoljeća. Politika austrougarske monarhije težila je, nakon okupacije Bosne i Hercegovine, osobito od 1908. godine, učvršćenju svoje vlasti dovodenjem slavenskih činovnika. Iz Češke i Poljske dolaze pravnici, suci, liječnici i časnici. Iz Volinije i Bukovije pristižu uglavnom seljaci u okolicu Banja Luke, gdje se tada vršila kolonizacija neobrađenih brdovitih terena. Svojim iskustvom, napornim radom i čvrstom voljom doveli su darovano im zemljište od 10 do 20 hektara u prosjeku (i ona koja su u međuvremenu kupili) do uzornog gospodarstva. U tim nastojanjima carske vlasti su ih podržavale. Bili su, moglo bi se reći, čak i privilegirana skupina došljaka sa sjevera.

Nastankom Kraljevine SHS postali su preko noći - stranci. Bolje reći, nepoželjni stranci. Neki se stoga žele vratiti u staru domovinu - uskrslu Poljsku. Da bi ostvarili svoj dugogodišnji san, nastoje svoje kuće, gospodarske zgrade i zemlju prodati a s novcem stvoriti uvjete za život u Poljskoj. Nova jugoslavenska vlast im želi *ići u susret i* otkupiti zemlju, ali po nerealno niskoj cijeni.

Teški uvjeti života iza Prvog svjetskog rata - prijetnja gubitka zemlje, prisilnim preseljenjem kao i nedostatak škola i poljskih svećenika – povećali su kod nekih doseljenika želju da se vrate u Poljsku. Pojedinci su čak na svoju ruku slali u Poljsku svoje predstavnike da izvide je li moguć njihov povratak. Njihovi izvještaji nisu bili ohrabrujući. Usprkos nastojanjima Generalnoga konzulata u Zagrebu da im pomogne, to nije bilo dovoljno jer nisu imali potporu poljske vlasti u vezi s prodajom zemljišta u Bosni. A vraćati se u domovinu praznih ruku, bez nade da će dobiti očekivanu nadoknadu za svoje gospodarstvo, nisu htjeli. Osim malobrojnih iznimaka većina se odlučila ostati u tuđini. (Janusz Albin: Poljaci u Jugoslaviji, Lublin, 1983.:58)

Generalni konzulat Republike Poljske takvih problema nije imao sa onim sunarodnjacima koji su živjeli u Hrvatskoj. S vremenom je obustavljena kolonizacija u Bosni, nešto imućniji Poljaci, koji su i dalje dolazili iz istočnih krajeva svoje domovine kupovali su zemlju u Hrvatskoj jer je bila kultiviranija i plodnija. Najviše ih je došlo u ravnu Slavoniju: Slavonski Brod i okolicu, Našice, Slatinu, Staro Petrovo Selo. Gospodarstvo im je napredovalo. Osnivali su obitelji, stoga se većina nije namjeravala vratiti u staru domovinu u kojoj ništa nisu

ostavili. Veća skupina Poljaka došla je u Hrvatsku poslije Prvog svjetskog rata, prvenstveno poduzetnici, poslovođe i kvalificirani radnici iz Lodza.

Zbog složenosti problematike poljska vlada je uvidjela da se u Generalnom konzulatu u Zagrebu ne mogu rješavati svi nagomilani problemi pa je odlučila da ustroji i vice-konzulat u Ljubljani čija je uprava povjerena **Mieczysławu Mistatu** i u Sarajevu na čijem je čelu bio **Franjo Kruszniecky**, a kasnije i u Banjoj Luci čiji je honorarni konzul bio **Artur Burda**. Kasnije, kada su počele jačati turističke, trgovačke i, osobito, prometne, veze osnovani su poljski počasni konzulati u Sušaku, Splitu i Dubrovniku.

Adam Karchezy prvi Generalni konzul

Prvi Generalni konzul u Zagrebu, agilni **Adam Karchezy** nastojao je da organizacijski poveže zagrebačke polonofile i ovdašnju Poloniju kako bi lakše ostvarili zajednički cilj: međusobno upoznavanje i zbližavanje dvaju slavenskih naroda i njihovih kultura. Stoga je pozvao *neke istaknutije zagrebačke ličnosti koje su već i prije rata radili na poljsko-jugoslavenskom zbližavanju i zagrebačku štampu na dogovor glede osnutka 'poljsko-jugoslavenskog kluba' u svrhu propagiranja sloge i jedinstva obaju naroda.*

Na mjesto Adama Karchezija došao je **dr. Aleksander Szczepański**. Nastavio je stopama svog prethodnika Karchezija. Inicirao je osnivanje Jugoslavensko-poljskog društva, što će se ostvariti 1922. godine. Sudjelovao je i u pripremama prvog poslijeratnog gostovanja hrvatskog pjevačkog društva u Poljskoj. Ta je čast pripala *Lisinskom*, u studenom 1920. godine. Ovo pjevačko društvo požnjelo je toliki uspjeh da je već u siječnju 1921. godine gostovalo akademsko pjevačko društvo *Mladost*, koje je u mjesec dana održalo 14 koncerata u svim većim poljskim gradovima. Za vrijeme boravka u Poljskoj domaćin im je bio Aleksander Szczepański, ministar prosvjete Republike Poljske **Erazmo Pilz** i **Tadeusz Grabowski**, koji je mnogo pisao o hrvatskoj povijesti, bio je i prevoditelj a kasnije i poljski konzul u Zagrebu.

Za promicanje poljske kazališne kulture i izvođenje mnogobrojnih kazališnih djela poljskih dramatičara, Generalni konzulat se zahvalio upravi Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu pismom sljedećeg sadržaja:

Poljski generalni konzulat u Zagrebu usuđuje se u ime poljskog naroda zaželjeti hrvatskoj pozornici što sretniji i sjajniji razvoj i napredak. Hrvatska i poljska umjetnost oslanjaju se na jedne te iste elemente patriotizma i junaštva, stoga ona nalazi u srcu poljskog slušaoca živi odjek i privlači k sebi poljskog umjetnika. Zahvalni smo hrvatskoj pozornici što je tijekom svog sjajnog razvoja crpila i obilje poljske umjetnosti i ponosni smo stoga što su poljski umjetnici, makar i u manjoj mjeri, doprinijeli razvoju hrvatske pozornice.

Kao izraz srdačne simpatije za zagrebačko kazalište dozvolja si poljski generalni konzulat u Zagrebu istodobno poslati svotu od 1000 Kr. jug. za fond glumaca zagrebačkog kazališta.

Dakako da je Generalni konzulat priređivao prijeme povodom poljskih narodnih blagdana. Tako je bilo svakog 3. svibnja, Dana poljskog Ustava kao i 11. studenoga - Dana neovisnosti, u zajednici sa zagrebačkim društvima prijatelja poljskog naroda zapažene akademije, a na te su dane na svim državnim zgradama i konzulatima u Zagrebu bile izvještene poljske zastave.

Neki službenici Generalnog konzulata dali su i osobni doprinos međusobnom upoznavanju dvaju naroda i njihovih kultura. U tome je prednjačio tajnik **Tadeusz Lubaczewski**. Napisao je mnogo reportaža objavljenih u poljskim novinama koje govore srdačnosti i otvorenosti naših ljudi i o ljepotama hrvatskog Jadrana, Dubrovnika, Plitvičkih jezera, Gorskog kotara i Zagreba. Niz tih feljtona uvrstio je u knjizi koju je naslovio *Jugoslavija*. Autor je i knjige *Poljska*. U njoj je prenio znamenitu misao vođe poljskog naroda Józefa Piłsudskog koji je uoči Prvog svjetskog rata rekao: *Najbolje bi za Poljsku bilo da Njemačka pobijedi Rusiju a Francuska Njemačku*. Lubaczewski je 1932. godine objavio u Zagrebu zanimljivu knjigu *Poljska i more* u kojoj naglašava značaj mora za Poljsku čija je baltička obala, prema *Versaillskom sporazumu*, iznosila svega 146 km (uključujući i 76. km poluotoka Hela). U svojoj knjizi poziva se na nadbiskupa Smolikowskog, kroničara iz 17. stoljeća koji je rekao:

Svakom gospodaru i narodu više je stalo do morskog, nego li do teritorijalnog gospodarenja, jer od mora, istina dolaze veće i i brže štete i opasnosti, ali i veće i brže koristi, nego od suhe zemlje. Zato tko pusti da mu uzmu more, taj sve koristi od sebe udaljuje i sve štete na sebe privlači, od slobodnog postaje rob, od bogataša siromah, od svog tuđ, od gospodara podanik.

Na mjesto dr Aleksandra Szczepańskiego poljska vlada imenovala je **dr. Sylwestra Gruszkę** koji je do tada bio konzul u Trstu. Bio je na toj dužnosti kratko vrijeme - svega pet mjeseci - tako da nije mogao realizirati neke svoje ideje oko pomoći poljskoj koloniji i unapređenju gospodarskih i kulturnih odnosa između dvaju naroda. Hrvatski polonofili onoga vremena pamte ga po tome što je uložio mnogo truda da se ostvari ideje dr Szczepańskiego oko osnivanja *Jugoslavensko – poljskog društva*.

Branko Šegota

IN MEMORIAM

Z głębokim żalem zawiadamiamy wszystkich, że 6 kwietnia, w godzinach wieczornych zmarł prof. Andrzej Stelmachowski.

Prof. **Andrzej Stelmachowski** urodził się 28 stycznia 1925 roku, w Poznaniu. Studia prawnicze odbywał na podziemnym Uniwersytecie Warszawskim w latach 1943 – 1944 oraz na Uniwersytecie Poznańskim w latach 1945 – 47; tamże doktoryzował się w 1950 roku.

W okresie okupacji był żołnierzem Armii Krajowej; po studiach pracował w sądownictwie, z którego został zwolniony za udział w pielgrzymce prawników do Częstochowy w 1957 r. Jako członek Biura Orzecznictwa Sądu Najwyższego w latach 1957 – 1962 równolegle

pracował jako pracownik naukowy (asystent, adiunkt, docent – 1958 r.) Był profesorem Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1962 – 1969 a następnie Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1969 – 1993. Otrzymał Doktoraty Honoris Causa: Paryskiej Sorbony, Uniwersytetu w Ferrarze, Uniwersytetu w Białymstoku oraz Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

W latach 1970–1991 był wykładowcą w ATK; członkiem Prymasowskiej Rady Budowy Kościołów w latach 1975–1985; członkiem Komisji Episkopatu „Iustitia et Pax”, członkiem Komisji Episkopatu ds. Duszpasterstwa Rolników od 1979 r.

Prof. Andrzej Stelmachowski był w sierpniu 1980 r. doradcą Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Stoczni Gdańskiej; ekspertem w Ośrodku Prac Społeczno – Zawodowych przy Komisji Krajowej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność” w latach 1980–1981. W okresie stanu wojennego został doradcą Tymczasowej Komisji Krajowej NZZ „Solidarność”; zaangażowanym w sprawę powołania kościelnej Fundacji na Rzecz Rolnictwa; przewodniczącym, Komitetu Organizacyjnego Fundacji Rolniczej w latach 1982–1985; później członkiem Kościelnego Komitetu Rolniczego; prezesem Warszawskiego Klubu Inteligencji Katolickiej w latach 1987–1989; obserwatorem Stolicy Apostolskiej na Konferencji Stowarzyszenia Prawa Międzynarodowego w Warszawie w sierpniu 1988 r.

Prof. Andrzej Stelmachowski był Doradcą Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność”; członkiem Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie, przewodniczącym Komisji Wsi i Rolnictwa od grudnia 1988 r. ; uczestnikiem obrad plenarnych „okrągłego stołu”; współprzewodniczącym podzespołu ds. rolnictwa od lutego do kwietnia 1989 r. Był Senatorem RP od lipca 1989 r. do 1991r, pełnił funkcję Marszałka Senatu RP w latach 1989 – 91; Ministra Edukacji Narodowej od grudnia 1991 r. do lipca 1992 r. Od 1990 do 2008 r. pełnił funkcję Prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Od lutego 2007 roku był Doradcą Prezydenta RP.

Pogrzeb prof. Andrzeja Stelmachowskiego

Prof. Andrzej Stelmachowski - pierwszy marszałek odrodzonego Senatu RP, założyciel i wieloletni prezes Stowarzyszenia "Wspólnota Polska", były minister edukacji narodowej, doradca prezydenta Lecha Kaczyńskiego ds. Polonii - został pochowany 15 kwietnia br. na warszawskich Starych Powązkach. Odegrano hymn państwowy i oddano salwy honorowe. Uroczystości pogrzebowe rozpoczęła Msza św. w archikatedrze św. Jana Chrzciciela na Starym Mieście, której w asyście kilkunastu duchownych przewodniczył metropolita warszawski ks. abp Kazimierz Nycz. Homilię wygłosił Prymas Polski kard. Józef Glemp,

który przypomniał m.in. trzy "troski" Zmarłego. Pierwszą troską prof. Stelmachowskiego była ojczyzna Polska, drugą miłością Zmarłego był rolnik i polska wieś, a trzecią - Polacy mieszkający poza granicami kraju, stąd tak ważna była dla niego działalność "Wspólnoty Polskiej".

Pogrzeb prof. Stelmachowskiego miał charakter państwowy, trumna przykryta była białą-czerwoną flagą i towarzyszyła jej asysta honorowa żołnierzy Wojska Polskiego. We Mszy św. oprócz najbliższej rodziny i przyjaciół uczestniczył prezydent RP Lech Kaczyński, który pośmiertnie odznaczył prof. Stelmachowskiego Orderem Orła Białego. Pierwszego marszałka odrodzonego Senatu żegnali: marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz i prezes Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" Maciej Płażyński, wicemarszałkowie Sejmu Krzysztof Putra i Jarosław Kalinowski, wicemarszałkowie Senatu: Krystyna Bochenek, Zbigniew Romaszewski i Marek Ziółkowski oraz marszałkowie Senatu poprzednich kadencji: Alicja Grześkowiak i Longin Pastusiak. Obecni byli przedstawiciele rządu: minister edukacji narodowej Katarzyna Hall, minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbara Kudrycka i wiceminister spraw zagranicznych Jan Borkowski, a także byli premierzy Tadeusz Mazowiecki i Jan Olszewski oraz szef PiS Jarosław Kaczyński. Z wielu stron świata na pożegnanie wieloletniego prezesa "Wspólnoty Polskiej" przybyli licznie przedstawiciele środowisk polonijnych oraz

Polacy ze Wschodu, zajmując prawą nawę świątyni. Obecni byli m.in. prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej Frank Spula, prezes Światowej Federacji Stowarzyszenia Polskich Kombatantów Czesław Maryszczak, prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych Tadeusz Pilat, prezes Związku Polaków na Litwie Michał Mackiewicz i szefowa Związku Polaków na Białorusi Andżelika Borys. W lewej nawie katedry ustawiły się poczty sztandarowe organizacji polonijnych oraz krajowych, a chór męski "Gorol" z Zaolzia uświetnił śpiewem liturgię.

Podczas ceremonii pogrzebowej na Starych Powązkach, w której uczestniczyli Prymas Polski kard. Józef Glemp i abp Kazimierz Nycz, przy grobie prof. Stelmachowskiego przemawiali m.in.: prezydent RP Lech Kaczyński, marszałek Senatu Bogdan Borusewicz, prezes "Wspólnoty Polskiej" Maciej Płażyński oraz dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego prof. Krzysztof Rączka. Odegrano hymn państwowy, a żołnierze Wojska Polskiego oddali salwę honorową w hołdzie zmarłemu prof. Andrzejowi Stelmachowskiemu. Prezydent RP przypomniał zasługi prof. Stelmachowskiego, jako wybitnego prawnika, teoretyka prawa cywilnego, prawa rolnego, jako działacza społecznego, człowieka ściśle związanego z Kościołem, członka Rady Prymasowskiej, doradcę Prymasa Tysiąclecia, kardynała Stefana Wyszyńskiego, doradcę Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ "Solidarność", jednego z głównych twórców Okrągłego Stołu, a potem pierwszego marszałka Senatu RP, izby która została wybrana w całkowicie wolnych wyborach.

Na zakończenie uroczystości pogrzebowych wieńce i kwiaty od największych organizacji polonijnych oraz hołd wieloletniemu Prezesowi "Wspólnoty Polskiej" składali kolejno przedstawiciele Polonii i środowisk polskich na Wschodzie. Wieniec od Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych złożył prezydent Tadeusz Adam Pilat wraz z sekretarzami EUWP Andżeliką Borys i Edwardem Trusewiczem. Profesora żegnali także bliscy współpracownicy ze "Wspólnoty Polskiej", prezesi oddziałów i kół, dyrektorzy Domów Polonii oraz działacze społeczni.

Maciej Płażyński, prezes "Wspólnoty Polskiej", zaprosił gości polonijnych na wieczorne spotkanie do Domu Polonii przy Krakowskim Przedmieściu. Spotkanie miało charakter wspomnieniowy, ale przebiegało w rodzinnej atmosferze. *"Jesteśmy jak ogniwa jednego łańcucha"* - powiedziała Helena Miziniak, szefowa Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii i prezydent honorowy EUWP, dodając, że to właśnie prof. Stelmachowski zebrał wokół swojej osoby wszystkie "ogniwa polskie" rozrzucone po świecie i stworzył z nich *"mocny łańcuch wspólnoty polskiej"*.

Goście wpisywali się do Księgi Kondolencyjnej prof. Andrzeja Stelmachowskiego oraz dzielili się wspomnieniami ze spotkań z prezesem "Wspólnoty Polskiej". W uroczystościach pogrzebowych udział wzięli członkowie sekretariatu EUWP: Tadeusz Pilat, Helena Miziniak, Aleksander Zając, Andżelika Borys i Edward Trusewicz.

Kondolencje

Sekretariat EUWP wystosował list kondolencyjny do Marszałka Macieja Płażyńskiego, Prezydent EUWP wystosował również list kondolencyjny do Prezydenta RP, Lecha Kaczyńskiego.

Następny numer Biuletynu ukaze się 30 września 2009 roku a w nim:

W wakacyjnym nastroju – relacje z wakacji

Przygotowania do obchodów dwudziestolecia Towarzystwa

Rozpoczęcie roku szkolnego